

Notícia de bibliografia de les comarques gironines

RESSENYES

Josep MURLÀ i GIRALT: **La vall de Bianya**. Olot, Amics de la Vall de Bianya, 1979, 35 ps.

Miquel de Garganta, prologuista de l'opuscle, defineix exactament el contingut de l'obra de Josep Murlà. «Es —diu— un itinerari-guia de caminants per la Vall de Bianya, acompanyada de comentaris apropiats, referents als accidents del terreny, a l'encís del paisatge, a les activitats agrícoles i ramaderes, a la història i arquitectura de cases pairals i masoveries, d'esglésies i capelles».

Cal remarcar, però, algunes altres característiques del llibret. En primer lloc, l'amor pregon de l'autor per les terres que ens descriu i que coneix de manera palesa. D'altra banda, l'estil planer amb què ens guia, per indrets solitaris, vers monuments romànics o masies isolades. No hi manca la data històrica precisa ni el comentari oportú sobre els monuments i les llindes de les portalades de les cases pairals. Som davant d'una publicació amable, fàcil de llegir, orientadora i divulgadora dels tresors artístics d'aquesta zona amagada en el cor de la Garrotxa.

Diversos artistes olotins il·lustren amb els seus dibuixos i gravats les construccions més notables de la vall: Santa Margarida de Bianya, Sant Andreu de Socarrats, Sant Pere del Puig, Sant Martí de Solamal, Santa Maria Sacot, etc. No cal dir que això és un agradable complement de la part literària, com ho és també el mapa —sense escala— que s'insereix al final.

Les nostres institucions culturals s'haurien de preocupar perquè aquesta mena de treballs existissin també per a d'altres zones i contrades, car els estudiosos locals són abundosos al nostre país i amb una tasca així poden accomplir una funció útil i interessant: la de presentar-nos les bel·leses naturals i artístiques del nostre patrimoni, de fer-nos adonar de la necessitat de preservar-les i d'estimular-nos a conèixer-les de prop, encara que calgui seguir camins oblidats o d'accés difícil.

J. CLARA

* * *

J. TARRUS GALTER, **La cova Mariver. Estudi tipològic dels seus materials: Epicardial, Montboló i Bronze**. Banyoles, 1979. Monografies del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, 66 pàgines i 4 làmines.

Rebem amb alegria aquesta publicació del Centre d'Estudis Comarcals que inicia una sèrie de monografies amb l'objectiu, ben clar, de

recuperar de l'oblit l'enorme i importantíssim fons arqueològic del Museu de Banyoles, fruit d'una llarga etapa de prospeccions i d'excavacions, iniciada ja el segle passat.

La cova Mariver de Martís (Esponellà), que fou buidada entre els anys 1952 i 1953 immediatament després d'haver estat redescoberta, oferia un aspecte lamentable, amb els estrats remenats i violacions múltiples. El material va anar a raure al Museu de Banyoles i únicament unes poques ratlles, publicades en treballs més generals, feien referència a aquest important conjunt.

Josep Tarrús, conservador del Museu de Banyoles, superant tots aquests impediments i veient la importància de la tasca iniciada, ha utilitzat hàbilment l'únic mètode que podia donar-li un bon resultat: l'anàlisi tipològica. En primer lloc, i després d'una introducció general, s'estudien els materials arqueològics comparant-los, tot seguit, amb materials semblants localitzats en jaciments ben excavats i amb una estratigrafia sòlida. Finalment l'autor fa un assaig de cronologia situant el material arqueològic dins de la Prehistòria. És especialment important, opinem, el descobriment del moment Neolític que Tarrús lliga perfectament i d'una manera prou clara, amb un seguit d'estacions, unes quantes ja conegudes, i moltes altres d'inèdites o mal interpretades, del nostre país, oferint una visió nova i molt profunda d'una etapa de la nostra història que fins ara quasi desconeixíem i que, creiem, inexistent.

Des d'aquí voldríem animar l'autor d'aquesta monografia, a continuar la tasca començada, tasca que sí voleu no és espectacular però que és enormement important a l'hora de recuperar la nostra història.

J. M.ª NOLLA

* * *

Comunicacions de les III Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans. Girona, novembre 1979. Grafis/Sant, 1979, 197 ps.

Les terceres jornades d'història de l'educació als Països Catalans (any 1979) se celebraren a la ciutat de Girona els dies 29 i 30 de novembre i 1 de desembre prop passat. Del contingut del volum de comunicacions, lliurat als assistents el mateix dia de la inauguració, podem dir-ne que aplega més 40 treballs que els editors han desglossat en cinc apartats: fonts documentals i metodologia, època medieval i moderna, segle XIX, segle XX (primer terç) i II República.

Com s'assenyala a la presentació, hom hi troba amplitud de temàtiques estudiades, pluralitat d'enfocs i diversitat de comarques com

a objecte d'investigació. La celebració de l'acte a casa nostra ha fet, però, que les comarques gironines hi fossin ben representades a través de les noves generacions d'estudiosos.

Esmentem tot seguit els treballs de caire gironí que s'hi recullen: «L'escola a l'Antic Règim: l'ensenyament a Olot el segle XVIII» per Miquel Puig; «Breu estudi comparatiu de les «Institucions» de Baldiri Rexach i del «Traité des Etudes» de Charles Rollin» per Salomó Marquès; «Una reglamentació escolar del segle XVII a Olot. Les ordinacions de l'escola de llatí» per Ricard Jordà i Güell; «Aspectes de l'ensenyament gironí del 1810-1814» per Ramon Alberch i Fugueras; «Un concurs d'oposició per a l'escola de gramàtica de l'Ajuntament de Girona l'any 1823» per Josep Clara; «Quatre grans suports i encoratjadors dels mestres gironins de començaments de segle: Pastells, Ibarz, Costal i Carulla» per Lluís M.ª Mestras; «Joventut, Stylus i Vida Escolar: tres revistes d'estudiants a la Figueres republicana» per Jordi Pla, M.ª Eugènia Sala i Alfons Romero, i «L'escola racionalista de Salt, 1933-1936» per Pere Cornellà.

Ens sembla que l'enunciat sol d'aquests títols parla prou bé dels temes tocats pels col·laboradors gironins i de la varietat temàtica ja esmentada. En un altre sentit caldria fer també referència a l'aportació de Pere Solà sobre l'estat present de la recerca històrico-educativa als Països Catalans, dins l'apartat de treballs metodològics.

Podem concloure que el llibre de les jornades gironines és digne, ben presentat —si no hi hagués tantes faltes tipogràfiques— i necessari per als estudiosos dels fenòmens culturals i educatius dels nostres països.

F. ROIG

* * *

BIBLIOGRAFIA GIRONINA RECENT

ANNALS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS EMPORDANESOS. Figueres. Any 1978. Arts Gràfiques Trayter, 1979.

BARRACHINA, Jaume: «Restes d'un claustre empordanès del cercle de mestre Bartomeu», a **Daedalus. Estudis d'art i cultura**, I, 1978, ps. 12-21.

BARRAL i ALTET, Xavier: «Un cap romànic procedent del claustre de Ripoll», a **Daedalus...**, I, 1978, ps. 6-11.

- BATLLE i PRATS, Lluís: **La cultura a Girona de l'Edat Mitjana al Renaixement**. Girona, Institut de Estudios Gerundenses, 1979, 337 ps.
- Comunicacions de les III Jornades d'Història de l'Educació als Països Catalans**. Girona, novembre 1979. Grafis/Sant, 1979, 197 ps.
- ESTEVE, Josep: **El retaule gòtic de Sant Agustí del monestir de Sant Joan de les Abadesses**. Sant Joan de les Abadesses, Junta del Monestir, 1979.
- GUILLERÉ, Christian: «Les archives de Gérone: le fonds du XIV.e siècle», a **Quaderns d'Història Econòmica de Catalunya**, XX, octubre 1979, ps. 119-123.
- MARQUÈS i CASANOVAS, Jaume: **El santuari dels Àngels**. Girona, Bisbat, 1979, 119 ps.
- MARQUÈS i CASANOVAS, Jaume: **Girona vella**, 2. Girona, Grafis/Sant, 1979, 148 ps.
- MARTÍN, M.ª Aurora; F.J. NIETO i J.M. NOLLA: **Excavaciones en la Ciudadela de Roses** (Campaña 1976 y 1977), Girona, Diputació Provincial, 1979, 391 ps.
- MURLÀ i GIRALT, Josep: **La Vall de Bianya**. Olot, Aubert impressor, 1979, 36 ps.
- NOLLA BRUFAU, J. M.^a i F. J. NIETO: «Acerca de la cronología de la muralla romana tardía de Gerunda: la terra sigillata Clara de «Casa Pastors», a **Faventia**, 1/2, 1979, ps. 263-283.
- RIERA i TUSELL, Miquel: **La vegetació de la regió volcànica d'Olot**. Girona, Ajuntament d'Olot, 1979, 129 ps.
- ROSSICH, Albert: **Una poètica del Barroc. El «Parnàs Català»**. Pròleg de Modest Prats. Girona, Col·legi Universitari, 1979, 138 ps.
- RUYRA, Joaquim: **Jacobé i altres narracions**. Barcelona, Ed. 62 - La Caixa, 1979, 221 ps.
- SURROCA i SENS, Joan: «El conreu de l'arròs a l'Empordà durant el segle XVIII», a **Estudis d'Història Agrària**, 2, Barcelona, Curial, 1979, ps. 73-94.